

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAIJA MARE

FIȘA DISCIPLINEI**1. Date despre program**

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare
1.2 Facultatea	de Litere
1.3 Departamentul	Filologie și Studii Culturale
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licenta
1.6 Specializarea / Programul de studii	ETNOLOGIE
1.7 Forma de învățământ	IF – Învățământ cu frecvență
1.8 Codul disciplinei	24.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Antropologia sacrului		
2.2 Titularul activităților de curs	conf. dr. Delia-Anamaria Răchișan		
2.3 Titularul activităților de aplicații	conf. dr. Delia-Anamaria Răchișan		
2.4 Anul de studii	II	2.5 Semestrul	1
			2.6. Tip evaluare
			E
2.7 Regimul disciplinei		Categorie formativă	DF
		Opționalitate	DO

3. Timpul total estimat

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar	1
		din care: 3.3 laborator		3.3 proiect	
3.2 Total ore din planul de învățământ	100	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
		din care: 3.6 laborator		3.6. proiect	
3.7. Distribuția fondului de timp					ore
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					17
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					17
(c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
(d) Tutoriat					5
(e) Examinări					2
(f) Alte activități					5
3.8 Total ore studiu individual	58				
3.9 Total ore pe semestru	100				
3.10 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• legătură internet, videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	CUNOȘTINȚE:
	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare). Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global).
Competențe profesionale	ABILITĂȚI:
	<ul style="list-style-type: none"> Elaborarea studiilor etnologice Culegerea și prelucrarea de date etnografice Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Potențarea sacralului, la nivel antropologic, subliniind perspectiva interdisciplinară.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> să înțeleagă dihotomia sacru–profan; să (re)descopere antropologia sacralului, vizând mai multe paliere de abordare; să identifice perspectiva interdisciplinară; să se familiarizeze cu universul antropologic aflat sub tutela sacralului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Antropologia sacralului. Noțiuni introductive, repere teoretice, perspectiva interdisciplinară	Expunere; problematizare	2 ore
2. Pecetarele din lemn și antropologia sacralului <ul style="list-style-type: none"> sacralitate funcții de bază și adiacente meșterii contemporani 	Prelegere+documentar etnologic	4 ore
3. Bisericile de lemn din Maramureș, incluse în Patrimoniul UNESCO, aflate sub oblăduirea sacralului	Expunere+ Arhivă foto+explozie stelară	2 ore
4. Sărbătorile și dihotomia sacru-profan în mentalitatea oamenilor din societatea tradițională	Prelegere+arhivă foto+brainstorming+ciorchinele	2 ore

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAI A MARE

<p>5. Plante sacre cu rol taumaturgic. Aplicație: Exemple: Grâul; Aiul etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • status-ul grâului în animism • semnificația grâului în creștinism • Se au în vedere plante care interacționează cu personalități emblematică, cu modele de conduită morală care au suferit martiriul (Mântuitorul Iisus, Maica Sfântă), cu obiecte de cult bisericesc (călugăr, cruce, lemn sfânt, popă, Rai), cu sărbătoarea creștină pascală și cu tot ceea ce implică această sărbătoare (Sfintele Paști, miel, pască) etc. 	<p>Expunere; problematizare+brainstorming+ciorchine le+prezentare powerpoint</p>	<p>4 ore</p>
<p>6. Simboluri avimorfe aflate sub tutela sacrului</p> <ul style="list-style-type: none"> • Exemple: vulturul, simbol complex totalizator; păunul în diverse spații culturale, porumbelul, rândunica, turtureaua etc. 	<p>Prelegere+metoda cubului+explozie stelară+arhivă foto</p>	<p>4 ore</p>
<p>7. Aluatul, copturile, sacralitatea</p>	<p>Problematizare</p>	<p>2 ore</p>
<p>8. Praxisul ritualic și obiectele sacre. Curs interactiv</p>	<p>dezbateri</p>	<p>4 ore</p>
<p>9. Locuri faste și nefaste în mentalitatea tradițională românească. Curs interactiv</p>	<p>problematizarea</p>	<p>4 ore</p>

Bibliografie:

- BRANDA, Alina**, *Repere in antropologia culturală*, Ed. Fundației pentru Studii Europene, Cluj, 2002.
- CLÉBERT, Jean Paul**, *Bestiar fabulos*, traducere din limba franceză de Rodica Maria Valter și Radu Valter, București, Editurile Artemis, Cavallioti, 1995.
- CODOBAN, Aurel**, *Sacru și ontofanie*, Ed. Polirom, Iași, 1998.
- COMAN, Mihai**, *Bestiarul mitologic românesc*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1996.
- COMAN, Mihai**, *Mitologie populară românească*, vol. 1, București, Editura Minerva, 1986.
- COMAN, Mihai**, *Mitologie populară românească. Viețuitoarele văzduhului*, vol. II, București, Editura Minerva, 1988.
- ELIADE, Mircea**, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980.
- GIRARD, René**, *Violența și sacrul*, Ed. Nemira, București, 1995.
- LE BRETON, D.**, *Antropologia corpului și modernitatea*, Editura Amarcord, Timișoara, 2002.
- AUGE, Marc**, *Religie și antropologie*, București, Ed. Jurnal literar, 1995.
- OLTEANU, Antoaneta**, *Metamorfozele sacrului. Dicționar de mitologie populară*, București, Paideia, 1998.
- LARDELLIER, Pascal**, *Teoria legăturii rituale. Antropologie și comunicare*, Ed. Tritonic, București, 2003.
- POP-BRATU, Anca**, *Pecetare maramureșene, un fenomen de sincretism*, București, Editura Academiei Române, 1980.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Endangered cultural treasures from Maramures County. Monographic study*, Berlin, LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Istoricul și estetica măștișorului românesc din cele mai vechi timpuri până în prezent*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2017
- RĂCHIȘAN, Delia Anamaria**, *Mitologia românească și estetica artei tradiționale din Maramureș*, București, Editura Academiei Române, 2015.
- RĂCHIȘAN Delia-Anamaria**, *Formulele magice și antropologia vârstelor. Magia cuvântului în Maramureș*, București, Editura Academiei Române, 2013.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Privire apolitică. Studii de literatură, etnologie și folclor. Perspective comparativ-analitice*, ediția a doua, revizuită și adăugită, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2017.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Scientific dictionary. Romanian-English explanatory dictionary of ethnology, ethnography, folklore, popular literature and mythology*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018, ISBN 978-606-543-968-9; 978-973-109-795-4, 152 p.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Dictionnaire scientifique. Dictionnaire explicatif roumain-français d'ethnologie, d'ethnographie, de folklore, de littérature populaire et de mythologie*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Metode de cercetare. Cercetarea etnologică de teren (suport de curs). Aplicații*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut, ediția a doua, revizuită, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Teste grilă. Perspectivă interdisciplinară-etnologie, literatură, mitologie*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018.
- RĂCHIȘAN, Delia-Anamaria**, *Locuri faste și nefaste în mentalitatea tradițională românească, în Studii de istorie a filosofiei românești, IX. Spațiu și timp în gândirea românească*, coord. Viorel Cernica, ed. îngrijită de Mona Mamulea, București, Editura Academiei Române, 2013, <http://filosofieromaneasca.institutuldefilosofie.ro/page.php?65>, pp. 214-225.
- RĂCHIȘAN, Delia-Anamaria**, *Pecetarele din Maramureș între unitate și diversitate, în volumul conferinței internaționale Tradiție și inovație. Unitate și diversitate în context european*, Ediția a 2-a, 30-31 octombrie, Editura Etnologica, București, 2015, pp. 220-237.
- RĂCHIȘAN, Delia-Anamaria**, *Sacred Plants with a Taumaturgical Role*, in *The Scientific Journal of Humanistic Studies*, 10/18, ISSN 2066-8880, 2018, pp. 26-29.
- RĂCHIȘAN, Delia-Anamaria**, *Plante de leac între sacru și profan, în Conference on Onomastics. Name and Naming. Sacred and Profane on Onomastics*, Baia Mare, September 5-7, 2017, Edited by Oliviu Felecan, Ed. Mega&Argonaut, ISSN 2501-0727, pp. 989-1004.

8. 2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Prescurea, rolul femeii și sacralitatea	Problematizare+dezbateri+prezentare e power point+documentar etnologic	2 ore

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAIJA MARE

2. Biserici vechi de lemn din Maramureș – Țara Chioarului, Țara Codrului, Țara Lăpușului, Țara Maramureșului. Obiecte de cult sacre	Problematizare, dezbateri+conversație euristică + ciorchinele	4 ore
3. Ființa umană, timpul și soarta	Problematizare, dezbateri+foto+metoda R.A.I.	2 ore
4. Necuvântătoare sacre. Aplicație: Albina, ariciul etc.	dezbateri+prezentare foto	2 ore
5. Simboluri zoomorfe sacre - cerbul, mielul etc.	Complex de metode	2 ore
6. Sărbătorile și timpul sacru	Problematizare, dezbateri+foto	2 ore

Bibliografie principală:

*** *Legendele florei*, vol. 2, Ediție critică și studiu introductiv de Tony Brill, București, Editura „Grai și suflet – Cultura Națională”, 1994.

Bernea, Ernest, *Spațiu, timp și cauzalitate la poporul român*, București, Editura Humanitas, 2005.

Gennep, Arnold van, *Riturile de trecere*, traducere Lucia Berdan, Nora Vasilescu, Studiu introductiv de Nicolae Constantinescu, Editura Polirom, Iași, 1996.

Eliade, Mircea, *Sacru și profanul*, București, Editura Humanitas, 2000.

Evseev, Ivan, *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*, Editura Amarcord, Timișoara, 1994.

Oișteanu, Andrei, *Ordine și haos. Mit și magie în cultura tradițională românească*, Editura Polirom, Iași, 2004.

Pârvu, Constantin, *Enciclopedia plantelor. Plante din flora României*, vol. II, București, Editura Tehnică, 2003.

Pârvu, Constantin, *Enciclopedia plantelor. Plante din flora României*, vol. III, București, 2004.

Pârvu, Constantin, *Enciclopedia plantelor. Plante din flora României*, vol. IV, București, Editura Tehnică, 2005.

Bibliografie secundară:

Biedermann, Hans, *Dicționar de simboluri*, București, Editura Saeculum I.O., vol. 1–2, 2002.

Butură, Valer, *Enciclopedie de etnobotanică românească*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1979.

Candrea, I. A., *Folclorul medical român comparat. Privire generală. Medicina magică*, Iași, Editura Polirom, 1999.

Chevalier, Jean; Gheerbrant, Alain, *Dicționar de simboluri*, vol. 1–3, București, Editura Artemis, 1994.

Ghinoiu, Ion, *Dicționar. Mitologie română*, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2013.

Gibson, Clare, *Cum să citim simbolurile*, traducere S. C. Graal Soft SRL, București, Litera Internațional, 2010.

Gibson, Clare, *Semne & simboluri*, Oradea, Editura Aquila '93, 1998.

Marian, Simion Florea, *Botanică românească*, București, Editura Paideia, 2000.

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

•

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușirea elementelor de bază, specifice disciplinei.	Examen scris	75%
10.5 Seminar	Prezență, intervenții în cadrul seminariilor, susținere referat, predarea lucrării, respectând normele solicitate.		25%

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAI A MARE

10.6 Standard minim de performanță

- prezența la seminare și la examen;
- însușirea cunoștințelor elementare disciplinei;
- predarea și susținerea lucrării.

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
	Curs	conf. univ. dr. Delia-Anamaria Răchișan	
	Seminar	Asist. drd. Pop Florin	

Data avizării în Consiliul Departamentului de Filologie și Studii Culturale

 Director Departamentul de Filologie și Studii Culturale
 Lect. univ. dr. Anamaria Fălăuș

Data aprobării în Consiliul Facultății de LITERE

 Decan
 Conf. Univ. Dr. Mircea Farcaș